

ŽEROTÍN

34

červen 2015
ročník XIV
čtvrtletní zpravodaj
Obecního
úřadu Žerotín

Vydává: Obec Žerotín • Žerotín 13, Litovel 784 01 • Registrováno u MK pod značkou: EČ MK ČR E 17321 • redaktor: Jiří Němec • Redakce telefon: 585 312 027
mobil: 724 738 032 • email redakce: red.zpravodaj@seznam.cz • Názor autora článku nemusí být nutně názorem vydavatele, do textu autora nezasahujeme.
Uzávěrka příštího čísla: 15. září 2015

Firma STRABAG provádí dokončovací práce na stavbě kanalizace v Žerotíně. Foto: Stanislav Krejčí.

OBSAH - O zámku a zámecké zahradě - Charita Šternberk - Slovo starostky - Technické požadavky na provádění kanalizačních přípojek - Výlet na Bradlo - Letos bylo hodně jablek - Společenská kronika - 70. výročí osvobození - SOKOL

Historie obce Žerotín na pokračování

IV. O zámku a zámecké zahradě, 1. část

V minulém čísle Zpravodaje jsem psal o stížnosti žerotínských poddaných na vrchnost, jímž byl šternberský klášter augustiniánů k císaři Karlu VI.

Dnes bych se chtěl věnovat mnohem zajímavějšímu tématu, který bude záživný snad pro každého člověka žijícího v Žerotíně. Tím je žerotínský zámek. Každý, kdo zná Žerotín a projíždí či prochází jeho centrem, zná místní zámek. Myslím si, že většina mladých lidí neví, že v budově stojící za autobusovou zastávkou u kaple (vedle zámku) se dříve vyráběla sladová káva. Ještě méně lidí ví, že na místě našeho zámku stála ve středověku tvrz. K dnešnímu tématu si dovoluji využít a citovat knihu „O žerotínském zámku a zámecké zahradě“, jež je založena zejména na dialogu mezi vránou a platanem, kteří si povídají o historii zámku a zámecké zahrady. Tyto dialogy přeskočím a zmíním hlavní informace, které jsou v této knize zmíněny.

Za probošta Fridricha K. Mitschky bylo v Žerotíně vystavěno letní sídlo šternberského kláštera. Prosté, jednopatrové stavení se však nelíbilo prelátu Glätzovi, který jej dal strhnout.

V zimě 1747 začali klášterní poddaní vozit kámen na novou stavbu. Poddaným se to vůbec nelíbilo, neboť neuplynulo ani půl století, co jejich tátové a dědové se klopotili při stavbě vrchnostenského domu, který musel ustoupit choutkám nového pána. Nová budova měla sloužit k zotavení příslušníků řádu sv. Augustina. Říká se, že když byl dnešní zámek v letech 1748 – 1751 budován, přišlo se při kopání základů na hluboké zdivo z tesaného kamene, které naznačovalo, že

již v předešlých dobách tam stávala tvrz. V podzemí byly nalezeny pozůstatky lidských koster.

Kladení základů trvalo dlouho, protože v bažinaté půdě se nemohlo rychle pokračovat. Základy byly zpevňovány dubovými kůly.

Zároveň se stavbou zámku byla upravována i zahrada navážením hlíny. V zimě byly odstraňovány staré stromy a keře.

Na jaře 1749 se pokračovalo se stavbou, na což žerotínští dlouho vzpomínali, neboť 9. dubna 1749 večer zde vyhořelo 14 domů. Ještě téhož večera přijeli na koních páter provisor a purkrabí ze Šternberka, aby se přesvědčili, do jaké míry byl poškozen klášterní majetek. Ráno sloužil prelát mši svatou jako dikuvzdání, že se klášternímu majetku nic nestalo. Když se odpoledne dostavil do vesnice, obyvatelé vyhořelých domů ho přivítali s pláčem a prosbami o chléb a obilí na setí. Aby mohli kde bývat, prelát jim přenechal dvorské stáje, objednal stavební dříví a půjčil bezúročně 500 zlatých na stavbu nových chatrčí.

Nadešel slavnostní den ukončení stavby. Dlouho před oslavou chystali kuchaři velkou hostinu.

Ráno, 29. října 1751 v 9:00 přijel prelát, provázen několika kněžími, aby provedl slavnostní svěcení. Po vysvěcení sloužil v zámecké kapli bohoslužby.

Bylo pamatováno i na vesničany. Muži obdrželi sud piva a na ženy se dostalo půl sudu. Mimo to se mohli hodinovým tancem veselit v rezidenci.

Kamenná deska, kterou dal prelát Aurelius Augustin Glätzler zasadit nad vchod zámku hlásá: „Struktimus has nobis pro suoascribus aedes quas tus perferuo dextera Christe tegat. Anno 1751“, což v překladu znamená: „Dali jsme si zbudovat tuto svatyni pro budoucí. Kéž by Tvá práva, Kriste, byla chráněna“.

U zámku byl zřízen zámecký park v anglickém stylu s vzácnými stromy, dovezenými z cizích zemí, mezi nimiž vynikaly platany s mohutnými korunami. Byly zde i krásné stromy tulipánokvěté (liliodendron tulipifera). Jejich překrásné květy,

vespod oranžovočervené, byly předmětem všeobecného obdivu. Rostly zde i krásné tisy s drobnými sladkými plody a stromy, lidově zvané viržinkovité, které sváděly mládež ke kuřáckým pokusům. Stromy doplňovalo množství jasmínových keřů a jiné dřeviny a keře zvyšovaly krásu zahrady. Před zámkem, na vsi, byl zřízen malý parčík, vysazený ozdobnými keři a růžemi. Uprostřed parku byl velký rybník, napájen přímo z potoka Tepličky, tekoucí podél parku. Na rybníčku se proháněly labutě. Park za zámkem, zvaný přední zahrada, uzavíral vřadu potok, zvaný Teplička. Za tímto potokem byla druhá zahrada, zvaná zadní. Byla asi 6,5krát větší, než přední zahrada. Po celé hranici zadní zahrady byly

vysázeny stromy, mezi nimiž převládaly duby a buky.

Nedaleko každého rohu, uvnitř zahrady, stála socha. Byly to sochy postav z řecké mytologie. Místní občané jim říkali otec, matka, syn a dcera. Ve skutečnosti to byli Herkules, Apollo, bůh stád Pan a Merkur. Tyto sochy byly knížetem Lichtensteinem na jaře 1914 demontovány a odvezeny na jeho panství do Valtic u Břeclavi, kde do dnešních dnů kráší místní zámecký park.

V této zadní zahradě stál i krásný altánek, zhotovený z kmene dubu, který vyrostl ve střešském lese a z lesa byl dopraven na saních, tažených 12 páry koní na místo. Zde byl vydlabán, postaven a přikryt vkusnou rákosovou stříškou a ozdoben jeleními pa-

rohy. Tento dub býval králem hraběcích lesů a vyrostl ve střešském revíru. Dle dobrozdání znalců, mohl růst přes 300 let. Je tedy současníkem a pamětníkem Karla staršího ze Žerotína, významného moravského šlechtice.

Vydloubený dub, obecně zvaný „Koráb“, dal zhotovit a postavit v zadní zahradě roku 1835 hrabě Saint Genois k okrase a památce p. Františka Šišmy, z čísla 15 a to asi 30 m od vody.

O tom, jak se dostal „Koráb“ do přední zahrady a jak to bylo s místním zámkem dál, si povíme příště...

POKRAČOVÁNÍ PŘÍŠTĚ!

Tomáš Hrubý

Potřebujete vozík, postel nebo sedák do vany? Obratťe se na Charitu Šternberk!

Věděli jste, že místní Charita Šternberk půjčuje lidem kompenzační pomůcky pro nemocné a zdravotně postižené? Potřebujete pro Vás nebo své blízké například invalidní vozík, polohovací postel, sedák do vany, případně toaletní křeslo? V tom případě se můžete obrátit na sociální pracovnice Charity Šternberk.

„Na naši šternberské Charitě máme půjčovnu kompenzačních pomůcek. Ty jsou k dispozici veřejnosti za symbolické ceny. Půjčujeme je na krátkodobou výpůjčku stejně tak i na delší dobu v řádu několika

měsíců,“ sděluje sociální pracovnice charity Kristýna Sklenářová a dodává: „Momentálně máme k dispozici několik mechanických invalidních vozíků, také toaletní křesla, zdravotní matrace, různé sedáky do vany, podložky, a jiné.“

Pokud má někdo z veřejnosti zájem, potřebuje například pomůcku pro svého příbuzného, může se na nás obrátit kterýkoli pracovní den v době od 8:00 do 14:30 hod na adrese Opavská 13 ve Šternberku, případně může kontaktovat pracovnice telefonicky; a to buď na 734 390 734 a nebo 739 242 624.

Sociální pracovnice jsou schopny také pomoci a poradit klientům při vyřízení příspěvku na kompenzační pomůcku, ať už ze systému zdravotních pojišťoven a nebo sociálních věcí. Pomůcky pak lze zapůjčit například na dobu, než jsou příspěvky schváleny.

Půjčovnu kompenzačních pomůcek má Charita Šternberk i na svých střediscích v Uničově i v Litovli. Bližší informace jsou zveřejněny na webu Charity www.sternberk.charita.cz.

Slovo starostky

Po půl roce ve funkci starosty kolaudací stavby kanalizace se mi značně ulevilo. Kanalizace byla postavena v termínu, bez více nákladů a bez nutnosti čerpání finančních rezervy. Za toto patří velký dík stavební firmě RI – Stav s.r.o., technickému a autorovskému dozoru. V současné době se čeká na nabytí právní moci kolaudačního souhlasu a pak se již občané mohou na kanalizaci připojovat. Za nepohodlí způsobné výstavbou hlavně množstvím bláta, které nakonec bylo snad lepší, než množství prachu se všem omlouvám, ale bez toho by to nešlo. Dnes, kdy začaly vedra je již obec uklizená a okna se již dají otevřít.

Cena stočného ještě není zcela jasná, probíhají jednání s Fondem životního prostředí, obcí Pňovice a VHS Čerlinka s.r.o. o jejím stanovení, naše snaha je o to aby byla co nejnižší.

Budova kulturního zařízení je již na výjimku na kanalizaci napojená, jelikož došlo k poruše čerpadla ve stávající čističce odpadních vod a než opravovat na pár dnů čerpadlo, tak došlo k napojení na kanalizaci. Bohužel kanalizační síť neodpovídá projektu reálného provedení, ve kterém jsou uvedeny dva kanalizační odtoky z budovy, ale při přepojování byly nalezeny celkem čtyři a v pondělí po pátečním na-

pojení jsme zjistili, že další teče přímo do čističky. Muselo tak dojít k dalšímu kopání a hledání odkud a kam co teče. Po napojení všech odpadů dojde k likvidaci stávající nádrže a úpravě okolí budovy.

V nastávajícím období nám ještě zůstává vše vyúčtovat s fondem, doložit potřebné doklady a akci výstavby kanalizace i papírově dokončit. Za veškerou práci při výstavbě kanalizace bych tímto chtěla všem poděkovat.

Pro připojování domovních přípojek jsou pokyny uvedeny v následujícím dokumentu zpracovaném VHS ČERLINKA s.r.o.
JUDr. Jarmila Capková

Technické požadavky na provádění kanalizačních přípojek

1. Účel

Tento dokument je výtahem z dokumentu „Technické požadavky na provádění stokových sítí a kanalizačních přípojek“ a slouží k zpřehlednění požadavků na kanalizační přípojky.

2. Kanalizační přípojky

Kanalizační přípojka musí být vodotěsná, aby do sítě nevnikaly balastní vody a dešťové vody. Podélné sklony přípojek budou respektovat sklon terénu s přihlédnutím k max. rychlostem vody v potrubí, která je při kapacitním plnění 5 m/s a min. sklon 3 ‰. Minimální nadloží nad přípojkou by mělo být 1,2 m.

Při výstavbě domovní části kanalizační přípojky musí dojít k vykrácení žumpy nebo septiku ze systému odvodu splaškových vod.

2.1. Potřebné doklady k vyjádření

Doklady k vyjádření musí obsahovat následující:

- a) písemnou žádost s uvedením k jakému stupni řízení se vyjádření vztahuje
- b) projektovou dokumentaci (nemusí být od projektanta) obsahující:

- situaci na podkladě katastrální mapy (nemusí být od projektanta)
- podrobnou situaci, ze které je jasné, jakým způsobem bude přípojka napojena na veřejnou kanalizaci
- technickou zprávu s podrobným popisem napojení na veřejnou kanalizaci

2.2. Technické podmínky pro návrh a realizaci

Kanalizační přípojku lze provést:

- napojením do revizní šachty
 - jádrovou navrtávkou do přímé části kanalizační trouby, do její horní třetiny a nejlépe odbočkou pro dodatečné napojení „CONNEX, FABEKUN“
 - pomocí vsazení odbočky 45° do potrubí
 - jádrovou navrtávkou do spodního dílu průběžné šachty — do připravené kinety nebo ve výšce max. 60 cm nad dnem šachty
 - navrtávání kanalizačního potrubí a šachet smí provádět pouze pracovníci VHS Čerlinka.
 - Veřejná část kanalizační přípojky musí být provedena v materiálovém provedení s min. kruhovou pevností SN8.
- Do spodního dílu průběžné šachty je mož-

né napojit max. 2 přípojky, do koncové 3. V případě, že přípojka bude napojena mimo šachtu, musí být na hranici veřejného a soukromého pozemku osazena revizní šachta. Poklop revizní šachty musí mít nosnost minimálně 1,5 t. Při hloubce větší než 2 m musí být osazena šachta DN 1000. Při rekonstrukci a opravě přípojky je nutno využívat trasy stávající přípojky. V případech kdy to není možné, bude u původní přípojky zrušeno napojení na kanalizační řád.

Odlíšné řešení napojení kanalizačních přípojek je nutno individuálně posoudit a projednat se zástupci VHS Čerlinka.

3.3. Podmínky pro předání do užívání

Před záhozem musí být přizván zástupce VHS Čerlinka ke kontrole napojení a sepsání pasportu vodovodní a kanalizační přípojky.

Kontakt:

p. Blažek

tel.: 739 089 403

e-mail: blazek@cerlinka.cz

Výlet na Bradlo

Od nás, ze Žerotína, to na Bradlo není nikterak daleko. Stačí dojet autem, či vlakem do Libiny, nebo do Nové Hradečné a můžeme vyrazit.

Bradlo (600 m n. m.) je nejvyšší horou Úsovské vrchoviny. Zalesněný hřbet Bradla, vypínající se nad Libinou a hlavně jeho vrchol s mohutnou skálou je oblíbeným cílem turistů.

Říká se mu Moravský Blaník. Nachází se na přechodu kulturní krajiny Hané a Jeseníků. Bradlo se nalézá mezi městečkem Úsov a obcí Libina. Nejbližší vesnicí je Lipinka.

Při výstupu na Bradlo uvidíme v lese mnoho roztroušených balvanů a bloků bílé, velmi pevné horniny. Jsou to balvany kvar-

citu (metakvarcitu), který buduje v podstatě celý hřbet Bradla, zvaný též Bradelská vrchovina. Bradelské kvarcity přecházejí místy do přeměněných křemenných slepenců (metakonglomerátů), které vystupují například na vrcholu Bradla. Kvarcity a konglomeráty jsou devonského stáří (asi 380 mil. let). Původně to byly křemenné pískovce a slepence a při horotvorných pohybech za zvýšeného tlaku a teploty podlehly přeměně. U slepenců se ještě dobře dají rozpoznat původní valouny křemene o velikosti zpravidla několika cm, nemají ovšem již původní tvar, ale jsou silně stlačené. Kvarcity i konglomeráty se skládají převážně z křemene, jen podřízeně se v nich nacházejí jiné nerosty, zejména světlá

slída. Metakonglomeráty z Bradla patří k nejpečnějším vzorkům této horniny u nás a najdeme je v mnoha muzejních sbírkách.

Tyto křemenné horniny díky své tvrdosti a odolnosti podléhaly méně zvětrávání a odnosu než okolní horniny, a proto hřbet Bradla vyčnívá nad své okolí jako tak zvaný tvrdoš neboli suk. Na něm je ještě několik skalních útvarů. Největší z nich je vlastní Bradlo, 23 m vysoká skalní hradba. Výstup na vrchol je již od konce minulého století upraven a zabezpečen a od té doby je Bradlo významným rozhledovým bodem. Je odtud kruhový rozhled, i když v současné době na několika místech poněkud narušený vzrostlými stromy. Z vy-

hlídky je vidět Hrubý Jeseník, Králický Sněžník, prakticky celý Hornomoravský úval a podle literárních údajů za zvlášť jasného počasí i Hostýn. Křemenné horniny Bradla jsou velmi tvrdé a pevné, jsou v nich však široké trhliny, podle nichž se ze skály snadno oddělují velké balvany a bloky, které se hromadí při úpatí skály.

V současné době navštěvují vrchol Bradla turisté a skály využívají k výcviku horolezci. Kromě toho slouží k astronomicko-geodetickým měřením, je trigonometrickým bodem I. řádu. Dlouhou historii má využívání tohoto památného místa k hromadným akcím, společným výletům, slavnostem a manifestacím. Němci zde pořádali slavnosti o první květnové neděli a o slunovratu. Protože však Bradlo leželo blízko národnostní hranice (Horní Libina, Obědné, Nedvězí, Kamenná byly německé, Veleboř a Lipinka české obce), pořádali zde národní slavnosti také Češi. První ta-

ková slavnost za účasti tisíců lidí a několika pěveckých sborů se konala 20. června 1897. V nacionálně vyostřené době druhé poloviny třicátých let se na Bradle pořádaly české slavnosti hraničářů. Němečtí nacionální fanatici zde zase v té době zažehovali velké hákové kříže napuštěné hořlavinou. Poslední česká manifestace se na Bradle konala v roce 1948 a od té doby je už jen místem turistických a horolezeckých akcí.

Jako o každém nápadném přírodním jevu existovala o Bradle řada pověstí, které si vyprávěli jak Němci, tak Češi. Jedna z českých pověstí říká, že v Lipince žil kdysi lakomý sedlák Kapsa, který neváhal upsat duši ďáblu, aby zbohatnul. Ve smlouvě si však vymínil, že až si pro něj ďábel jednou přijde, musí napřed vykonat práci, kterou mu uloží. Když přišel jeho čas, uložil mu, že musí poblíž Lipinky postavit přes noc z kamene 20 m vysoký hrad, a to dřív, než zakokrhá kohout. Ďábel za-

angažoval početnou družinu čertů, kteří vzduchem nosili stavební materiál na místo, kde je dnes na Bradle skála. Když už byl hrad téměř hotov, zakokrhál kohout a všichni čerti pustili balvany, které zrovna nesli, na zem a zmizeli v pekle. Tak pověst vysvětluje jednak tvar a velikost skály na Bradle, jednak množství kamenů, bloků a skalek na celém Bradelském hřbetu.

Kvarcit a konglomerát tvoří na Bradelském hřbetu více pozoruhodných skalních útvarů. Na jihozápad od Bradla je řada skalek kolem Kočičí skály (557 m n. m.), na sever od Bradla je několik skal, zvaných Tři kameny (558 metrů n. m.). Tři kameny jsou z geomorfologického hlediska ještě zajímavější než samotné Bradlo. Původně asi také souvislá skalní hradba je v pokročilejším stadiu rozpadu a je rozčleněna na několik izolovaných skal a skalek. Kolem nich je spousta velkých kamenů a bloků; některé z nich odpadly již

dávno, jiné teprve nedávno a některé právě ze skály sjíždějí. Najdeme zde i skalní kovadlinu a menší skalku, připomínající kamenný stůl. Maximální výška skal činí 12 m. Geologicko-mineralogickou zajímavostí jsou drobné ledvinité agregáty hnědého goethitu na stěnách některých trhlin, viditelné místy i na povrchu skal. I na Třech kamenech často lezou horolezci, nestačili je však dosud výrazněji poškodit.

Hřbet Bradla je odedávna hojně navštěvován turisty. Již na počátku našeho století se odhadoval počet turistů, kteří navštíví Bradlo během letní turistické sezóny, na 20 000. Dnes prochází přes Bradlo červená značka z Nové Hradečné do Nedvězi a dále do Zábřeha, modrá z Libiny do Lipinky a dále do Úsova (odtud je Bradlo 8 km). Zeleně značená cesta vede z Bradla přes Kamennou, Rohli a Bílý kámen do

Postřelmova. Modře značená cesta z Libiny jen těsně míjí Tři kameny, na které lze cestou snadno odbočit. Ke Kočičí skále se dostaneme po chodníku od Bradla nebo po neznačených cestách z Velehoře a Lipinky.

Na Bradelském hřbetě nejsou však pozoruhodné jen balvany a skály, pěkným zážitkem je samotná cesta hlubokým Bradelským lesem. Na západě je tento velký lesní komplex jen úzkým bezlesým pruhem oddělen od podobně velkého komplexu lesů kolem Bílého kamene. I tento les je velmi vděčným terénem pro turistiku. Nejvyšší Bílý kámen (588 m n. m.) má na vrcholu skály z podobné horniny, jaká je na Bradle, jsou však mnohem menších rozměrů než skály Bradla. Křižovatkou tří turistických cest je památný Cikánský buk mezi Benkovem a Nedvězím, dnes již bohužel uschlý. Nad Hrobovou, Vitošovem a

Leštinou rostou krásné listnaté a smíšené lesy a v oblasti Trliny [524 m n. m.] je lesní porost dosud natolik blízký přirozeným lesem, že byl vyhlášen Státní přírodní rezervací. Zajímavá je v této rezervaci i fauna, zvláště množství hnízdicích vzácnějších druhů ptáků. Nejkrásnější, téměř výhradně lesem jdoucí 20 km dlouhá cesta, vede po značených cestách z Lesnice přes Trlinu, Bílý kámen, Cikánský buk a Bradlo na nádraží do Libiny.

Skalnatý vrcholek Bradla. Foto z internetu. Výlet na Bradlo může být krásným celodenním zážitkem. Ať už se na něj vypravíte z jakéhokoliv směru, úžasný zážitek vás (samozřejmě musí být odpovídající počasí) nemine.

Ze šumperských internetových stránek čerpal Jiří Němec

Letos bylo hodně jablek (2012)

Povídka Jiřího Němce

Květen

Vloni nás navštívila neúroda jablek. Těch pár nasbíraných košíčků se uplatnilo jako štrůdl. Můj chtivý předpoklad, že jablka skončí coby jablečný kvas a na Silvestra už budeme zahřívání vlastní pálenkou, se nesplnil. Zahřál jsem se teplým štrůdlem. Ale letos, letos si loňské zklamání vynahradím. Větve jabloní jsou obsypány. Jablek je na větvích jako rybíz. Až jablíčka zmohutní, budou se větve úplně prohýbat, jablek je, je je! Odhaduji na takových čtyřicet litrů šedesátky. A až ji nařídíme na poctivých padesát dva procent, tak...no to abych přikoupil demižon!

„Tati!“ volá na mě syn, „Mám nápad.“

„Tak sem s ním. Dobrých nápadů není nikdy dost.“

„Ty jseš na vozíku, máma, má nohy nemocné, moje drahá se od naší dcery nevzdálí a víš, že já jsem uvázaný v dílně jako pes u boudy od nevidím do nevidím, prostě nemám čas. Sekat celou naši velkou zahradu sekačkou už je pro máti namáhavé a tak jsem vymyslel prase.“

„Počkej, počkej, jaké prase? Na co prase?“
„Tati, vietnamské prase. To žere trávu stejně jako ovce nebo koza. Vietnamské prase bude naše nová sekačka! Uděláme vzadu nový plot, kterým zahradu rozpůlíme, já zbuduju něco jako chlívek a hotovo. A bonusem bude na podzim zabíjačka. Dobrý, ne?“ zubil se nad svým nápadem, který začal také hned realizovat, neboť na otálení není čas. Ten mají vidláci. My-městská náplava- my si víme rady hned.

Červen

Každá návštěva se jde u nás nejprve podívat na náš zvěfinec.

„Jé, mamí, dívej! Prasátka. Jak se jmenujou?“

„To já nevím. Počkej, zeptáme se tety. Teto, jak se jmenujou?“ Manželka, poučená, že nejhorší co můžeme udělat je, že dobytku určenému k porážce dáme jména, by měla říct: „Ony se, Ivanko, nijak nejmenujou,“ odpověděla: „Růžena a Jaruna. Ta velká je Růža a menší je Jaruna.“ Pro děti zábavná podívaná-mají u našeho prasečího výběhu dokonce lavičku-pro nás

děs. Zahrada přepažená novým plotem pomalu mění svou podobu. Vietnamská prasata trávu moc nežerou, zato vytrvale ryjí a přetvářejí úhledný pozemek na měsíční krajinu.

Rozhodli jsme se na poslední chvíli pro prasata dvě, protože jedno by prý tak velikou zahradu nezvládlo spásat. Tak teď už víme, že ani dvě. Aby Růžena s Jarunou netrpěly hladem, připravuje jim střídavě syn, nebo manželka šrot a také pamlsky ze zbytků naší kuchyně. Prasata mají obden zaječí úmysly. Už několikrát se jim podařilo podrýt se pod plotem a vydat se na vandr tu k sousedům, tu pod okna našeho bytu. Plot kolem zahrady se musí stále vylepšovat a zpevňovat. Práce kolem našich milých sviní zabírá čím dál větší kusy času. Trávu nespásají, ani sekačka by už v rozrytém prostoru nic nez mohla. Zřejmě jim tráva chutná méně než šrot. Někde se stala chyba.

„Tati!“ volá na mě syn, Mám nápad.“

„Tak sem s ním. Dobrých nápadů není nikdy dost!“

„Koupíme dvě ovce. Ovce trávu žrát budou.“

„Myslíš, že se ovce s těmi sviněmi sne-sou?“

„Musí! Co zvládne safari ve Dvoře Králové, zvládneme my taky.“

„A co s ovceci na zimu?“

„Úkolem ovcí bude do podzimu spást trávu a našim úkolem bude vyžrat mražák, aby bylo místo na maso. Prasečí i jehněčí.“

„No, možná řešením je, tenhle nápad,“ shodli jsme se nakonec všichni.

Červenec

Ovce nebyly ten nejlepší nápad. Prasata si hrají na ovčácké psy. Honí ovce zahradou sem tam, nenechají je v klidu. Nikdy bychom neřekli, že je svině teritoriální tvor, který si své území značkuje. Tedy, nevíme jak je to jinde, ale ta naše prasata si zahradu hlídají tak intenzivně, že ovce nechtějí značkovanou, počůranou, trávu spásat. Proto také spásly listí na všech mladých stromcích, které manželka na jaře pečlivě vysadila. Některé už vloni. Meruňky, švestky, jablůňky. Vše je pryč. Vše prošlo ovčím trávicím traktem. Už víme, že ovce milují listí víc jak trávu.

„Tati!“ volá na mě syn, „Mám nápad!“

„Tak sem s ním. Dobrých nápadů není nikdy dost!“

„Vybudujeme ovčím jejich vlastní výběh. Svině necháme oddělené, když nám ovce terorizují, co?“ Znělo to rozumně. Ovšem ještě než se tak stalo, jedna z ovcí se neprozřetelně nažrala zbytku prasečího šrotu a přes veškerou péči, včetně odborné, uhynula.

Ovce je stádové zvíře. Neměla by zůstat sama, ale nám se další kus pořizovat nechce, zvláště, je-li její čas na tomto světě omezen na pár měsíců. Naše ovečka má nyní svůj vlastní výběh. Kamarádka jí nahrazuje luxusní péče.

Srpen

Mé předpoklady ohledně jablek se začínají naplňovat. Větve stromů jsou jako

těhotné. Demižony přikoupím alespoň dva. A štouchat jablka do kvasu budu s láskou. Je horko a sucho. Jablka už začínají padat. Přichází můj nejvyšší čas!

„Jirko!“ volá na mě má drahá manželka.

„Mám nápad.“

„Tak sem s ním. Dobrých nápadů není nikdy dost!“

„Ta naše ovce pořád tak smutně bečí, já ji začnu pouštět z jejího výběhu i sem do přední zahrady, ať má společnost. Trávy je zde taky dost a navíc si může vylepšit jídelníček padanými jablkama. Ale musíš jí je pěkně rozkrájet na půlky, líp na čtvrtky. Ona celé nerozkousne. Tak ať se má dobře, když je tak sama, chudák, co?“

Září

Jablka letos padají jako nikdy. Co spadne v zahradě u prasat, je prasat. Z ostatních stromů jich denně rozkrájím kýbl až dva. Ovce jich denně kýbl až dva sežere. Myslím, že nemá cenu kupovat dva demižony.

„Jirko!“ povídá mi má drahá manželka.

„Mám nápad.“

„Tak sem s ním. Dobrých nápadů není nikdy dost!“

„Letos, jak to tak vypadá, kvas dělat nebudeme. Ovce tu bude do listopadu a to pro ni jablka vystačí tak akorát, co?“ usmála se na mě a ovce, kterou začala poslední dobou oslovovat familiérně Jarmilko, ji něžně štouchla čumákem do ramene. Právě jsme v přední části zahrady krájeli další várku sladkých jablíček pro tu nenažranou vlněnou kouli.

„Tak co, ulehčil ti nákup zvěře letos práci?“ ptám se místo odpovědi.

„Vole,“ řekla.

Říjen

Letos byla ohromná úroda jablek. Jen pár košíčků se uvelebilo ve sklepě, aby bylo na štrúdl. Můj chtivý předpoklad, že jablka skončí coby jablečný kvas a na Silvestra už budeme zahřívání vlastní pálenkou,

se nesplní. Zahřeju se teplým štrúdlem.

„Tati!“ volá na mě syn, „Mám nápad.“

„Tak sem s ním. Dobrých nápadů není nikdy dost.“

„Příští rok na jaře místo ovcí, koupím prasata čtyři. Zahrada je teď hezky prokypřená, zjara tráva pojede jako divá. Svině zahradu určitě spasou, když je nebudeme krmit šrotem, co?“

Nevím, jestli ví, že má drahá a jeho matka v jedné osobě, tiše podporována zbytkem ženského osazenstva našeho domu, už tajně kupuje pro Jarmilu seno na zimu. Taky už byla řeč o tom, že by neměla zůstat sama a mluvily o vánocích a návštěvách a živém Betlému. Přemýšlel jsem v tu chvíli, kdo v něm bude oslem.

Jablečné zklamání si proto vynahradím. Hodlám napsat Ježíškovi o pár flašek slivovice, protože s prasaty či bez prasat, ovce nepočítaje, kdo ví, jaká bude příští rok jablečná úroda!

„Má drahá,“ volám na manželku, „mám nápad.“

„Tak sem s ním. Dobrých nápadů není nikdy dost,“ praví manželka.

„Koupím, když už nemáme nic do pálenice, pár lahvinek...“

„Blbější nápad jsem v životě neslyšela! Ty nevíš, co se u nás v republice s tím chlastem děje?!“ řekla a odešla za Jarmilkou.

Škoda, řekl jsem si, a to bylo letos fakt hodně jablek.

Povídka vyšla v knížce Rychlebské povídky II, kterou Jiří Němec na konci loňského roku vydal. Najdete v ní 21 povídek z reálného života, ale i tajemna a nadpřirozena. Knížka s barevnými ilustracemi Eugena Ivanova stojí 150,-Kč. Může být příjemným oddechovým čtivem na léto. Kde ji sehnat? V našem žerotínském obchodě smíšeným zbožím anebo stačí zazvonit na pana Jiřího Němce na adrese Žerotín 6.

Jiří Němec

Společenská kronika

Opustili nás: Jana Novotná, Žerotín 89
Pozůstalým upřímnou soustrast.

Zprávy obecního úřadu

Připomínáme, že do 30. 6. 2015 mají být uhrazeny veškeré poplatky pro tento rok. Jedná se o poplatek za odpady, psa a stočné za rok 2014.

Všichni jsou srdečně zváni na hody, které proběhnou ve dnech 25. a 26. 7. 2015

Oslava 70. výročí osvobození Žerotína

V neděli 3.května proběhla v Žerotíně u pomníku vzpomínková akce u příležitosti 70. výročí osvobození.

Občané se sešli v podvečer u kaple, děti si přinesly lampiony a společně vyšli v průvodu k pomníku. Slavnostní ráz oslavy umocnila pňovická dechovka, která šla v čele průvodu a hrála účastníkům oslavy

do kroku. U pomníku proběhl pietní akt na počest padlých za svobodu naší vlasti. Paní starostka pronesla slavnostní projev, následovalo krátké vystoupení dětí a položení věnce k pomníku. Na závěr kapela zahrála několik písní a poté byla akce ukončena.
Mirka Trokanová

OPERAČNÍ PROGRAM
ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

EVROPSKÁ UNIE
Fond soudržnosti

Pro vodu,
vzduch a přírodu

Kanalizace obce Žerotín - 1. etapa

Projekt, realizovaný v letech 2014 - 2015, byl spolufinancován Evropskou unií – Fondem soudržnosti a Státním fondem životního prostředí ČR v rámci Operačního programu Životní prostředí.

Nové kanalizační sítě jsou vybudovány v délce 5,911 km. Realizací projektu je vytvořen předpoklad pro připojení 349 EO na vyhovující ČOV. Na ČOV Pňovice je možno odstranit navíc znečištění v objemu 13,90 t/rok CHSKCr a 6,620 t/rok NL.

Celkové uznatelné náklady (s příjmy/bez příjmů) na akci činily 23 087 985 Kč/20 305 882 Kč, z toho byl příspěvek z fondu Evropské unie 17 260 000 Kč (85 %), příspěvek SFŽP ČR 1 015 294 Kč (5 %) a příspěvek obce Žerotín 2 030 588 Kč (10 %).

Řídící orgán: MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ
Zprostředkující subjekt: STÁTNÍ FOND ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ ČR
Příjemce dotace: Obec Žerotín

SOKOL

Příloha obecního zpravodaje Žerotín

Slovo úvodem

Vážení spoluobčané. Do Vašich rukou se znovu dostává příloha obecního zpravodaje Žerotín, která informuje o proběhlých a nadcházejících akcích naší sokolské jednoty.

Léto se již kvapem blíží a žáci školou povinní netrpělivě očekávají konec školního roku a začátek vytoužených dvouměsíčních letních prázdnin, kdy si konečně oddechnou od svých školních povinností a budou dovádět v přírodě, na koupališti, při hraní různých her.

Ted' však k hlavnímu tématu dnešního čísla – bude se totiž věnovat nejvýznamnější události léta, která se každoročně koná v naší obci. Tím není nic jiného, než tradiční žerotínské hody. Stalo se již zvykem, že Sokol organizuje právě v tomto období turnaj v malé kopané „o putovní žerotínskou klobásu“ a večerní diskotéku. Nejinak tomu bude i v letošním roce. Doufejme, že naši chlapi nastoupí letos v co nejlepší formě, celý turnaj vyhrají a tím získají nejvyšší cenu –

putovní „žerotínskou klobásu“.

Letos si však na své nepřijdou pouze příznivci fotbalu a diskoték, ale též zájemci o historii – letos se totiž uskuteční výstava u příležitosti 115 let trvání Tělocvičné jednoty Sokol Žerotín.

Více informací o nadcházejících akcích na řádcích následujících článků.

Tomáš Hrubý

Srpnová sokolská výstava

Jak jste se mohli v minulém čísle Zpravodaje dočíst, letos se mimořádně uskuteční sokolská výstava u příležitosti 115 let Tělocvičné jednoty Sokol Žerotín a 70 let od konce druhé světové války.

Výstava se bude konat v sobotu 25. července 2015 odpoledne ve vestibulu

kulturně-společenského zařízení v Žerotíně.

Výstava bude věnována jednak historii naší jednoty, ale také významného rodáka naší obce – pana Ladislava Valouška, který během druhé světové války bojoval v perutích RAF, a také operoval během Slovenského

národního povstání. V tento den by se též dožil 97 let.

Více informací o výstavě se dozvíte během měsíce července z webových stránek jednoty a z programu na sokolské nástěnce u obchodu.

Všichni jste srdečně zváni!

Tomáš Hrubý

„O žerotínskou klobásu“

V rámci hodových slavností se v sobotu 25. července 2015 odpoledne uskuteční nejen sokolská výstava, ale také tradiční turnaj v malé kopané „O žerotínskou klobásu“. Jako vždy, i letos

se tento turnaj bude konat na našem hřišti v Žerotíně. Po skončení zápasu se během večera a noci uskuteční diskotéka. Pro hráče i fanoušky (diváky) jednotlivých týmů

bude připraveno bohaté občerstvení. Těšíme se na Vaši účast! Oddíl malé kopané Tělocvičné jednoty Sokol Žerotín.

Tomáš Hrubý

Dětský den

Pokud si čtete tento článek, nejspíš den dětí již proběhl. Důvod pro zařazení oznámení (nikoliv zprávy) je zcela prostý. Uzávěrka čísla zpravodaje byla 12. června, tedy den před konáním akce. Bohužel nikdo z nás nevidí do budoucnosti. Musíme se, ať chceme nebo nechceme, držet data uzávěrky. Proto

nemůžeme zhodnotit průběh akce (zhodnocení akce proběhne v příštím, zářijovém, vydání). Za tuto nepříjemnost se Vám omlouváme. Teď již k „oznámení“ dětského dne. V sobotu 13. června 2015 se u příležitosti Mezinárodního dne dětí uskuteční na hřišti v Žerotíně dětský den.

Souběžně s touto akcí se u rybníka uskuteční tradiční rybářské posezení. Občerstvení a tombola u rybníka. Na hřišti se uskuteční pouze akce pro děti.

Tomáš Hrubý

Životopis letce RAF, plukovníka Ladislava Valouška

Na závěr připojujeme práci o rodákovi z naší obce, panu Ladislavu Valouškovi, kterému bude začátkem srpna věnována část připravované výstavy. Tato práce se letos objevila v celostátním kole 44. ročníku Dějepisné olympiády, kterou organizuje Národní institut pro další vzdělávání (NIDV). Letos se celostátní kolo uskutečnilo v Litoměřicích. Ladislav Valoušek se narodil 1. srpna 1918 v obci Žerotín ve Vajdově chalupě. Jeho rodiče se v roce 1920 odstěhovali do Holice u Olomouce.

Malého Ladislava vychovávala v Žerotíně do šesti let jeho babička Marie Vajdová. Mezi jeho záliby patřilo cvičení v místním Sokole. Sám na tato léta rád vzpomínal. Základní školu absolvoval v Holici, kde s rodiči a dvěma sourozenci později bydlel. Vyučil se zlatníkem a pracoval u firmy Rubringer. Od dětství se zajímal o fotografování, létání, modelářství i plachtaření. V roce 1937 absolvoval výcvik na motorových letadlech v Hanáckém aeroklubu Olomouc v rámci akce Tisíc pilotů republiky.

Dne 20. července 1938 nastoupil do vojenské služby a byl zařazen do 2. leteckého pluku v Olomouci. Po přeřazení k 3. leteckému pluku do Spišské Nové Vsi byl cvičen jako pilot dvoumístných pozorovacích, bombardovacích a dálkozvědných letounů. Zde navštěvoval i poddůstojnickou školu. V listopadu 1938 se pilotní škola přestěhovala do Piešťan. Po vyhlášení Slovenského štátu 16. března 1939 musel spolu s dalšími českými vojáky opustit Slovensko a poté byl propuštěn do civilu.

Po propuštění z armády pracoval v Solných mlýnech v Holici. S pomocí olomouckého Sokola a železničářů se mu podařilo uprchnout do Polska a dále na lodi Chrobry do Francie. Zúčastnil se bojů o Francii; po její porážce 12. července 1940 uprchl do Velké Británie. Byl přijat do řad RAF, kde později nastoupil do služby k 310. stíhací peruti. V Anglii nejprve bojoval u 310. stíhací perutě RAF, později působil v jednotce No 2 Delivery Flight v Cranfieldu – jejich úkolem byly operace na území okupované Evropy. V roce 1944 se přesunul se skupinou pod velením kapitána Františka Fajtla na východní frontu. Zde se zapojil do Slovenského národního povstání, kde operoval z letiště Zolná u Zvolena a Tri Duby. Po

porážce povstání se zbylá letadla musela vrátit za frontu. Přitom byl nucen provést mezipřistání v rumunském Oradea Mare. Po návratu na sovětské území se věnoval výcviku nových pilotů. Během 2. světové války létal na letadlech Supermarine Spitfire Mk V a Lavočkin La-5.

Dne 15. září 1945 se Ladislav Valoušek oženil s Idou Mrlínovou, se kterou se seznámil během SNP. Po válce působil v letectvu do roku 1950, kdy byl propuštěn a začal být perzekuován.

Poté se vrátil do rodného kraje. Jemu i jeho manželce „bylo povoleno“ vykonávat pouze manuální práce. Pracoval v lužické cihelně, ve šternberské Morávii a Chronotechně. Jeho dvě děti nesměly studovat na střední škole. V roce 1976 byl

částečně, a v roce 1992 úplně rehabilitován, v roce 1996 se stal čestným občanem města Šternberka. Touha po létání ho nikdy neopustila – navštěvoval modelářský kroužek, a jak vzpomíná jeho vnučka, díky jeho příteli, který byl pilotem práškovacího letadla, ji jako malou vzal na let tímto letadlem. Pravděpodobně naposledy pilotoval letadlo v roce 1985, a to letoun Zlín 142, který startoval z letiště Holešov. Dne 24. května 1996 zemřel ve věku 78 let.

Ladislav Valoušek byl příkladnou, moudrou, vysoce morální a vzácnou osobností, osobností velmi skromnou, pracovitou, statečnou a těžce zkoušenou, která si zaslouží naši úctu.

Tomáš Hrubý

Pan Ladislav Valoušek jako letec RAF

Rodný dům pana Valouška v Žerotíně

Poškozený originální model letounu Spitfire, který Ladislav Valoušek věnoval při jedné ze svých mnoha besed dětem ZŠ Žerotín.

Pan Ladislav Valoušek byl také nadšeným fotografem. Během 2. světové války nafotil kolem 600 fotografií. Na obrázku město Olomouc dne 30. května 1945

Za svou účast v řadách RAF, byl pan Valoušek vyznamenán mnoha řády – Československým válečným křížem 1939, Československou medailí Za chrabrost před nepřítelem, Československou vojenskou medailí za zásluhy 1. stupně, Medailí Za vítězství nad Německem ve Velké vlastenecké válce 1941-1945, Řádem Slovenského národního povstání I. třídy, Atlantickou hvězdou a Hvězdou evropských posádek.

Vydala Tělocvičná jednota Sokol Žerotín ve spolupráci s obecním zpravodajem Žerotín

tel.:

	Vlastník vodovodní přípojky: (jméno, příjmení, korespondenční adresa, kontakt)
	Počet trvale napojených osob: *
VODOVOD	Délka vdv přípojky: m Materiál: z toho veřejná část: m Průměr: z toho soukromá část: m Rok výstavby či rekonstrukce:
	Údaje o vodoměru: Průměr: Umístění:
	Studna* NE ANO - napojená do domácnosti ANO - nenapojená do domácnosti
	Stav vodoměru:
	Podpis za VVS Čerlinka s.r.o.
KANALIZACE	Vlastník kanalizační přípojky: pouze majitel nemovitosti společné, z toho obec od napojení po RŠ (včetně) společné, z toho obec od napojení před RŠ společné, z toho obec veřejnou část
	Délka kan. přípojky: m Materiál:
	z toho veřejná část: m Průměr:
	z toho soukromá část: m Rok výstavby či rekonstrukce:
	Dešťové vody svedeny do kanalizace* ANO NE Podpis za VVS Čerlinka s.r.o.

* - tyto údaje poskytl vlastník přípojek

Prohlášení vlastníka: Prohlašuji, že veškeré mnou poskytnuté informace jsou pravdivé a byl jsem informován o **nutnosti dostavit** se v souladu s § 8 odst. 6 zák. 274/2001Sb. do 14 dnů **k podpisu smlouvy** do sídla společnosti (Cholinská 1120, Litovel), jinak se dopouštím dle § 10 zák. 274/2001Sb neoprávněného odběru či vypouštění vod.

Podpis vlastníka

Poznámky:

Datum

tel.:

	Vlastník vodovodní přípojky: (jméno, příjmení, korespondenční adresa, kontakt)
	Počet trvale napojených osob: *
VODOVOD	Délka vdv přípojky: m Materiál: z toho veřejná část: m Průměr: z toho soukromá část: m Rok výstavby či rekonstrukce:
	Údaje o vodoměru: Průměr: Umístění:
	Studna* NE ANO - napojená do domácnosti ANO - nenapojená do domácnosti
	Stav vodoměru:
	Podpis za VVS Čerlinka s.r.o.
KANALIZACE	Vlastník kanalizační přípojky: pouze majitel nemovitosti společné, z toho obec od napojení po RŠ (včetně) společné, z toho obec od napojení před RŠ společné, z toho obec veřejnou část
	Délka kan. přípojky: m Materiál:
	z toho veřejná část: m Průměr:
	z toho soukromá část: m Rok výstavby či rekonstrukce:
	Dešťové vody svedeny do kanalizace* ANO NE Podpis za VVS Čerlinka s.r.o.

* - tyto údaje poskytl vlastník přípojek

Prohlášení vlastníka: Prohlašuji, že veškeré mnou poskytnuté informace jsou pravdivé a byl jsem informován o **nutnosti dostavit** se v souladu s § 8 odst. 6 zák. 274/2001Sb. do 14 dnů **k podpisu smlouvy** do sídla společnosti (Cholinská 1120, Litovel), jinak se dopouštím dle § 10 zák. 274/2001Sb neoprávněného odběru či vypouštění vod.

Podpis vlastníka

Poznámky:

Datum